

در گفت‌وگوی «توسعه ایرانی» با مرتضی عزتی، اقتصاددان، بررسی شد:

چرا تراکنش‌های بانکی رشد منفی داشته است؟



رامتین موقت

در ماه‌های اخیر بر خی شاخص‌هاو آمارهای اقتصادی نشانگر تغییرات بنیادین در اقتصاد ایران هستند. برای مثال آمار شایرک در خر دامه‌سال جاری نشان می دهد که برای نخستین بار طی سال‌های اخیر، تعداد تراکنش‌ها نسبت به مدت مشابه سال قبل کاهش یافته است. ارزش ریالی تراکنش‌ها نیز وضعیتی مشابه را تجربه کرده و همانند دوران جنگ ۱۲ روزه دچار افت محسوسو شده‌است.

رشد تعداد تراکنش‌ها که پیش از خـرداد روندی صعودی یا حداقل مثبت داشت، در خر دامه‌ا ۱۴۰۴ به شدت کاهش پیدا کرده‌در و تیر و مرداد، حتی به‌محدوده منفی رسیده‌است. به بیان ساده، در تیر و مرداد امسال تعداد تراکنش‌های بانکی کمتر از تعداد تراکنش‌ها در تیر و مرداد سال گذشته بوده است. این افت کم‌سابقه به‌روشنی نشان دهنده عقب‌نشینی فعالان اقتصادی از

مرتضی عزتی در گفت‌وگو با «توسعه

ایرانی» نکته اصلی در کاهش تراکنش‌های بانکی این است که در ۷ سال گذشته، در آمد واقعی حقوق‌بگیران پیوسته کاهش پیدا کرده‌در نتیجه مقدار خریدشان کمتر شده است. قیمت‌ها ۴۰ تا ۵۰ درصد رشد داشته‌امادستمزدها ۳۰ تا ۵۰ درصد مردم اکنون باید کمتر از مقداری که در گذشته می توانستند، خرید کنندو تعداد خرید کمتر به معنای تراکنش کمتر است

گفت و گو

با بازگشت تحریم‌ها فروش شرکت‌های بورسی فلج می شود

یک تحلیلگر بازار سهام اظهار کرد: روند مثبت چندروز اخیر به دلیل کف قیمتی است که بازار سهام وشرکت‌ها به آن رسیدندو فاصله‌ای است که میان قیمت دلار و ارزش گذاری آن بر قیمت سهام شرکت‌ها به وجود آمده‌بود. وقتی هم دلار افزایش پیدا کند، یک سری از شرکت‌ها سودآوری دارند، ولی به دلیل شرایط جنگی واضطراب سرمایه‌گذاران، این رشد محقق نمی‌شود. الان آن فاصله در حال کاهش است، ولی روندی نیست که با قطعیت بگویم مثبت شده‌است.

سعید کرداری در گفت‌وگو با اقتصاد ۲۴، در پاسخ به این پرسش که «بنابر گزارش اتاق بازرگانی، فعال سازی مکانیسم ماشه ممکن است نرخ ارز را بین ۱۱۵ تا ۱۶۵ هزار تومان برساند، اگر چنین سناریویی واقعی شود، چه تأثیری بر ارزش بورس خواهد داشت؟»، گفت: «حث‌های سیاسی در همه جای دنیا تأثیر منفی بر بازار می گذارد. بازارهای سرمایه‌گذاری و شفافی مانند بازار سهام، گزارش‌ها منتشر و بر خلاف بازارهای دیگر، به قیمت معامله می‌شود و دقت کافی را دارد. بازار سهام به واسطه قدرت نقدشوندگی که دارد و اینکه هر روز معامله با حجم مناسبی انجام می‌شود، بیشتر سرمایه‌گذاران آن بر اساس ارزش واقعی یا ارزشی که در آینده می‌تواند بگیرد، معامله می‌کنند. از این رونق‌های سیاسی فعلی باعث می‌شود که آینده به مراتب مبهم‌شود. افزوده‌در واقع ما نمی‌دانیم مکانیسم ماشه فعال خواهد شد یا نه. دیپلماسی باز می‌شود. اگر مکانیسم ماشه فعال شود، با تبع تحریم‌های سازمان ملل یا می‌زی گردند شرایط سخت‌تر و وضعیت فروش شرکت‌ها به مراتب بدتر خواهد شد. معاملات نفت با سختی بیشتری صورت خواهد گرفت

گزارش

رالی ایران خودرو و شورای رقابت:

قیمت‌گذاری خودرو پس از خصوصی سازی هم ادامه دارد

با خصوصی سازی ایران خودرو، بحث دخالت دولت و شورای رقابت در تعیین قیمت خودرو دوباره داغ شده است. تداوم قیمت‌گذاری دستوری، زیان انباشته ۱۲۰ هزار میلیارد تومانی این شرکت را تشدید می کند و تنها راه اصلاح، توقف سیاست‌های کنترلی و آزادسازی واردات است. به گزارش اقتصادآنلاین، خصوصی سازی ایران خودرو پس از سال‌ها مدیریت دولتی ناکار آمد، نقطه عطفی در صنعت خودرو سازی کشور محسوب می‌شود. این تحول می‌تواند بسیاری از قواعد بازی را در بازار خودرو تغییر دهد؛ از نحوه تأمین مالی و توسعه فناوری گرفته تا شیوه قیمت‌گذاری. در حالی که مدیران جدید ایران خودرو خواهان استقلال عملیاتی و تصمیم گیری هستند،



به دلیل بروز مشکلات برای سیستم تراکنشی، مردم مجبور بودند از پول نقد استفاده کنندو همین امر موجب کاهش تراکنش‌ها شد.

کاهش در آمد مردم موثر تر از زکود است

عزتی تصریح کرد: به هر حال وضعیت اقتصادی مردم هم نسبت به سال گذشته مقداری ضعیف‌تر شده است و این هم می‌تواند یکی دیگر از عوامل کاهش مقدار تراکنش‌ها باشد.

او ادامه داد: بسیاری از مردم مقدار مشخصی در آمد دارند اما قیمت‌های بیش از رشد دستمزدها افزایش یافته است؛ قیمت‌ها ۴۰ تا ۵۰ درصد رشد داشته‌امادستمزدها ۲۰ درصد مردم اکنون باید کمتر از مقداری که در گذشته می‌توانستند، خرید کنند. بنابر این تعداد خرید کمتر به معنای تراکنش کمتر است.

این تحلیلگر مسائل اقتصادی درباره ادامه این روند در تیر و مرداد، عنوان کرد: مشکلات بانک‌ها همچنان در تیر ماه ادامه داشت و حتی مشکل بانک سپه تا مردامه طول کشید اما عاملی که اساسا به جنگ و تبعات ناشی از آن ربطی ندارد، کاهش در آمد واقعی مردم است. عزتی درباره اینکه «آیا کاهش تعداد تراکنش می‌تواند تحت تأثیر رکود باشد؟»، پاسخ داد: کاهش در آمد مردم موثر تر از رکود است. ممکن است گاه رشد اقتصادی هم تجربه‌نشود ولی در همان حال، در آمد حقوق‌بگیران کاهش پیدا کند.

او یادآور شد: نکته اصلی اینست که در ۷ سال گذشته، در آمد واقعی حقوق‌بگیران پیوسته کاهش پیدا کرده‌در نتیجه مقدار خریدشان کمتر شده است. ممکن است مردم در سالیان اول به پس انداز‌های خود تکیه کنند اما پس از چندین سال مجبور به کاهش خرید می‌شوند.

سودآوری بنگاه‌ها می‌تواند منجر به ورشکستگی و افزایش نرخ بیکاری شود. بیکاری گسترده نیز خود محرک جدیدی برای کاهش تراکنش‌های بانکی خواهد بودو این چرخه معیوب اقتصاد ایران را بیش از پیش در تنگنا قرار می‌دهد. این وضعیت می‌تواند پیامدهای بلندمدتی برای اقتصاد ایران به همراه داشته باشد. اگر رکود ادامه پیدا کند، نه تنها رشد اقتصادی کشور متوقف خواهد شد، بلکه مشکلات ساختاری همچون کاهش بهره‌وری، خروج سرمایه از کشور و کاهش سطح رفاه عمومی نیز تشدید خواهد شد.»

تأثیر جنگ و تبعات آن بر تراکنش‌ها

یک اقتصاددان در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»، در مورد رشد منفی تراکنش‌ها در خر دامه‌ا ۱۴۰۴ گفت: یک علت اصلی کاهش تراکنش‌های بانکی نسبت به مدت مشابه قبل، رخ دادن جنگ است. حین و پس از جنگ کار بسیاری از بازارها و فعالان اقتصادی تعطیل شدو کارها که تعطیل‌شود، تراکنش‌هایز کاهش پیدا می‌کند. مرتضی عزتی در باره مل دوم کاهش رشد تراکنش‌ها، اظهار کرد: یک بخش دیگر از این کاهش می‌تواند به علت اختلالی باشد که در بعضی از بانک‌ها در هفته آخر خرداد رخ داد. در آن مدت سیستم بعضی از بانک‌ها خراب و هک شد و امکان تراکنش دیگر وجود نداشت؛ بانک سپه یکی از بزرگ‌ترین بانک‌هاست و این بانک تقریباً تعطیل شده‌بودو یک چهارم ماه خرداد را از دست داد. این استاد دانشگاه در باره عامل سوم نیز افزود: همچنین بخشی از مردم در هفته آخر خرداد، از محل سکونت خود به مکان دیگری سفر کردند. در آن شرایط

کاهش فروش و

کارشناس بازار سرمایه:

اکنون پس انداز‌های غیر ریالی مردم افزایش پیدا کرده است. افراد کالاهایی مانند طلا و ارز خریده‌اند و پول‌ها در اختیار گروه‌ها و افرادی قرار گرفته است که هزینه جاری نمی‌کنند. این افراد حجم پول زیادی دارند اما با این حجم پول زیاد، معمولاً تراکنش‌روزمره ندارند و اگر هم داشته باشند با عده‌های خیلی بالا است. در نهایت هم افراد پول‌های خود را از جریان خرید و بازار خارج کرده‌اند و هم قدرت خرید آن‌ها کاهش یافته است

می‌کنند جنگ در آینده‌ای نزدیک دوبار رخ خواهد دادو همین افراد از معامله‌استفادگی می‌کنند و اکنون دست‌نگه داشته‌اند تا باینست در آینده چرخ می‌دهد.

بدون رونق اقتصادی

تراکنش‌ها از بیک خود بیشتر نمی‌شود

عزتی در ادامه، بیان داشت: تعداد تراکنش‌ها در دوره آغاز گسترش بانکداری الکترونیک و دیجیتال، به سرعت روبه افزایش رفت اما موقتی به بیک و بالاترین مقدار ممکن رسید. دیگر نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم باز هم بیشتر شود مگر اینکه رشد اقتصادی یا درآمدهای اقتصادی به شدت بالا برود.

او توضیح داد: تقریباً هر دهمه مردم با کارت شده است و بیش از این مقدار دیگر نمی‌توان انتظار رشد در تراکنش‌ها داشت مگر اینکه جهشی در درآمدهای افراد رخ دهد اما چون چنین چیزی اتفاق نیفتاده و درآمدهای مردم چشم‌پیدا نکرد است، مقدار تراکنش‌های قبلی هم کاهش پیدا می‌کند.

این استاد دانشگاه تاکید کرد: اگر در آمد مردم افزایش پیدا نکند، نباید انتظار داشته باشیم رشد آنچنانی در تراکنش‌ها رخ دهد اما اگر سه دوره رونق اقتصادی وارد بشویم، قطعاً می‌توانیم انتظار افزایش تعداد تراکنش‌ها را داشته باشیم.

تجمع پول در دست کسانی که

هزینه جاری نمی‌کنند

عزتی در پاسخ به اینکه «آیا کاهش رشد تراکنش‌ها در خر دامه در عین افزایش نقدینگی در این ماه، می‌تواند نشان دهنده این باشد که عمده نقدینگی خلق شده در اختیار مردم نیست؟»، اظهار کرد: می‌تواند این عامل هم دلیل باشد.

او ادامه داد: اکنون مقداری پس انداز‌های غیر ریالی مردم افزایش پیدا کرده است. افراد کالاهایی مانند طلا و ارز خریده‌اند و پول‌ها در اختیار گروه‌ها و افرادی قرار گرفته است که هزینه جاری نمی‌کنند این افراد حجم پول زیادی دارند اما با این حجم پول زیاد، معمولاً تراکنش‌روزمره ندارند و اگر هم داشته باشند با عده‌های خیلی بالا است. ممکن است یک فرد عادی ۱۵۵ میلیون حقوق خود، ۲۰۰ بار تراکنش داشته باشد اما یک طلافروش ممکن است ۱۵ میلیارد در حساب خود داشته باشد اما یک تراکنش پول خود را چاه بچاند.

این کارشناس مسائل اقتصادی در نهایت خاطر نشان کرد: در افراط تا حدی پول‌های خود را از جریان خرید و بازار خارج کرده‌اند و تا حدی هم قدرت خرید آن‌ها کاهش یافته که وضعیت کنونی رخ داده است.

حقیقی به بازار نیز بار دیگر مثبت شد؛ موضوعی که در روزهای اخیر کمتر دیده شده بود. این ورود سرمایه‌ها، هر چند محدود، می‌تواند به عنوان نشانه‌ای از کاهش اضطراب و افزایش تمایل سرمایه‌گذاران حقیقی برای مشارکت در معاملات تلقی شود. گفتنی است، کارشناسان بازار، سرمایه‌تاکید دارند که روند فعلی هنوز شکننده است و برای تثبیت آن، نیاز به مجموعه‌ای از عوامل حمایتی وجود دارد؛ از جمله شفافیت بیشتر در سیاست‌های اقتصادی، کاهش ریسک‌های سیاسی و بهبود انتظارات تورمی. در چنین فضایی، گزارش‌های مالی شرکت‌ها، تحولات نرخ بهره و تصمیمات کلان اقتصادی نیز می‌توانند نقش تعیین‌کننده‌ای در مسیر بازار ایفا کنند.



آزادسازی واردات است. آزادسازی واردات می‌تواند علاوه بر ایجاد رقابت سالم، به ارتقای کیفیت و کاهش قیمت تمام‌شده خودرو و منجر شود. تجربه کشور‌های مختلف نشان می‌دهد که هر زمان رقابت در بازار تقویت شود، تولید کنندگان داخلی ناگزیر به بهبود کیفیت و مدیریت هزینه‌ها خواهند شد. اگر سیاست‌گذاران نگران انحصار هستند، راه درست ایجاد فضای رقابتی است نه اعمال محدودیت‌های دستوری. تداوم قیمت‌گذاری دستوری تاکنون نتیجه‌ای جز افزایش زیان انباشته ایران خودرو و وسایط نداشته است. در شرایط کنونی، این زیان به ۱۳۰ هزار میلیارد تومان رسیده است و اگر دولت همچنان مانع از اصلاح قیمت‌ها شود، این رقم باز هم افزایش خواهد یافت. پرسش کلیدی اینجاست که این زیان‌ها قرار است چگونه جبران شود؟

بنابر روال پیشین، اعطای تسهیلات چند دهه‌هاز میلیاردی بانکی به خودرو سازان، همواره یکی از اقدامات دولت برای جبران زیان انباشته بانک‌ها بوده است؛ اما واقعیت این است که همه می‌دانند ایران خودرو و توانایی بازپرداخت چنین وام‌هایی را ندارند. این تسهیلات در عمل به بدی‌های سنگین تبدیل شده‌در نهایت نیز باز این بدی‌ها به شکل تورم در دوش مردم تحمیل خواهد شد. بنابر این، سیاست کنونی نه تنها کمکی به صنعت خودرو نمی‌کند بلکه به یی ثباتی اقتصاد کلان منجر خواهد شد.

شورای رقابت طی سالی‌های گذشته نتوانسته نقش مثبتی در اقتصاد ایفا کند. بسیاری از تصمیمات این شورا به افزایش زیان انباشته شرک‌ت‌ها یا رشد تورم منجر شده است. در حوزه خودرو نیز عملکرد این نهاد به جای حل مشکلات، بیشتر به تشدید آن‌ها منجر شده است. اکنون زمان آن رسیده است که با شورای رقابت در رویکرد خود بازنگری جدی داشته باشد یا اساساً این نهاد را ساختار اقتصادی کشور حذف شود. خصوصی سازی ایران خودرو فرصتی تاریخی برای

رهایی صنعت خودرو از مدیریت دولتی و سیاست‌های ناکار آمد گذشته است. اما این فرصت زمانی به نتیجه خواهد رسید که دولت و شورای رقابت از دخالت در قیمت‌گذاری دست بردارند. اگر نگرانی از انحصار وجود دارد، باید با آزادسازی کامل واردات به آن پاسخ داد. ادامه قیمت‌گذاری دستوری تنها به افزایش زیان انباشته، گسترش بدی‌های بانکی و رشد تورم منجر خواهد شد. بنابر این، اصلاح سیاست‌ها و ایجاد فضای رقابتی واقعی، تنها مسیر تداوم صنعت خودرو و اقتصاد کشور است.

خبر اقتصادی

معاون وزیر اقتصاد اعلام کرد:

شناسایی ۳۰۰ همت فعالیت اقتصادی مشکوک به پولشویی

معاون وزیر اقتصاد اعلام کرد: در سال گذشته ۲۸۸ پرونده از این جنس را به قوه قضایی ارایسه دادیم که از این تعداد پرونده و مورد، بالغ بر ۳۰۰ هزار میلیارد تومان گردش مالی داشتند و باید قوه قضایی این موارد را بررسی کند. اما از نظر ما این موارد مشکوک به پولشویی بوده و در این باره هم تعامل خوبی با مراجع قضایی داریم. به گزارش ایلنا، هادی خانی افزود: همچنین ۴ ماه اول امسال ۲۰۰ مورد مشکوک به پولشویی را به مرجع قضایی اعلام کردیم. این این نوع شناسایی و اقدامات را ادامه می‌دهیم و باید این اقدامات عمیق پیدا کنند.

دبیر کل خانه تعاون گران:

سیاست‌های دولتی مانع اصلی شکوفایی تعاون است



دبیر کل خانه تعاون گران عنوان کرد: ناکامی‌های ظاهری تعاون بیشتر ناشی از تعریف غلط و سیاست‌های دولتی است، نه ذات تعاونی. تعاونی نهادی است که اگر درست تعریف و مدیریت شود، می‌تواند در کنار بخش خصوصی و دولت، یکی از ستون‌های اصلی اقتصاد ملی باشد. به گزارش تسنیم، علی حسین شهرپور ادامه داد: نباید تمام ناکامی‌ها را به گردن تعاون انداخت. واقعیت این است که در شرایط نامساعد کسب و کار در ایران، حتی بخش خصوصی نیز نتوانسته سهم در خور توجهی در اقتصاد ملی ایفا کند. سهم بخش خصوصی واقعی از تولید و سرمایه‌گذاری در مقایسه با ظرفیت‌های بالقوه کشور بسیار ناچیز است و بسیاری از کارآفرینان به دلیل نااطمینانی‌های نهادی، قوانین متغیر و محدودیت‌های مالیاتی و بانکی امکان رشد نیافته‌اند.

سد کشور خشک شدند:

پرشدگی ۱۹ سد به کمتر از ۱۵ درصد رسید

وضعیت سدهای مهم و بزرگ کشور در هفته‌های پایانی سال آبی جاری، نشان از آن دارد که ۱۹ سد بارپرشدگی کمتر از ۱۵ درصد انتظار رو به سد آبی جدیدرامی‌کشند. به گزارش ایرنا، به اساس تازه ترین آمار شرکت مدیریت منابع آب ایران از ابتدای این سال آبی یعنی مهر ۱۴۰۳ تا ۱۵ شهریورماه از مجموع سدهای بزرگ کشور ۱۹ سد شامل سدهای لار در استان تهران با ۳ درصد پرشدگی، سدهای لتیان و ماملو با ۱۴ درصد پرشدگی و سدهای دوستی و طرق در استان خراسان رضوی هر کدام با ۵ درصد پرشدگی دچار خشکسالی شده‌اند. در مجموع از ابتدای سال آبی جاری تا پانزدهم شهریور ۲۴ میلیارد و ۳۳۰ میلیون متر مکعب آب وارد سدهای کشور شده است که در مقایسه با ۴۱ میلیارد و ۸۳۰ میلیون متر مکعب ورودی سال گذشته ۴۲ درصد کاهش یافته است.

معاون وزیر صمت عنوان کرد:

نیاز فوری به ۵۰ همت بودجه برای نوسازی شهرک‌های صنتی



معاون وزیر صمت عنوان کرد: از ابتدا تاکنون بیش از ۵۰۰ همت زیرساخت در شهرک‌های صنعتی ایجاد شده که نیازمند نوسازی است و بیش از ۵۰ همت منابع مالی فوری می‌طلبد. به گزارش مهر، رضا انصاری درباره تأمین برق صنایع گفت: نیاز اظهار کرد: تأمین برق پایدار مهم‌ترین چالش شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور است؛ برای رفع این مشکل، ۵۲۰۰ هکتار زمین مناسب برای احداث نیروگاه‌های خورشیدی شناسایی شده است.

مدیر عامل شرکت ساخت:

ماهانه تنها حدود ۳۵ درصد عوارض دریافت می‌شود

مدیر عامل شرکت ساخت و توسعه مطرح کرد: پرداخت عوارض به صورت الکترونیکی که اگرچه کار بسیار خوبی است، اما خیلی‌ها آن را پرداخت نمی‌کنند. ماهانه تنها حدود ۳۵ درصد عوارض دریافت می‌شود. سرمایه‌گذاران هم با گلايه از این رویه، به دنبال آن هستند که مجدداً عوارض عبور از آزادراه به صورت دستی دریافت کنند. به گزارش تسنیم، هوشنگ باوند با بیان این که عوارض عبور در برخی آزادراه ۱۰ تا ۱۵ هزار تومان است، گفت: این دیگر رقمی نیست. به سرمایه‌گذار می‌گوییم با دریافت عوارض باید آزادراه را تعمیر و نگهداری کند اما سرمایه‌گذار پاسخ می‌دهد که عوارض دریافتی پاسخگوی این کار نیست.

عضو کمیسیون عمران مجلس:

اپراتور هندی به تعهدات خود در بندر چابهار عمل نکرد



مجتبی یوسفی، عضو کمیسیون عمران مجلس، با بیان اینکه گزارش‌ها حاکی از آن است که اپراتور هندی در بندر چابهار به تعهدات خود عمل نکرده است، به ایلنا گفت:

اگر این روش فعلی ادامه پیدا کند مجلس از ابزار نظارتی استفاده می‌کند و عمل این قرارداد را داباندنی‌ها باید فسخ شود و دولت اجازه ندهد جلوی توسعه شرق کشور گرفته‌حق مردم ضایع شود.

باجهش ۲۰ درصدی:

قیمت محصولات ایران خودرو از تورم عمومی بالاتر رفت!

تجارت‌نویز نوشت: «بررسی قیمت محصولات ایران خودرو از بهمن ۱۴۰۳ تا مرداد ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که رشد قیمت خودروهای این شرکت به مراتب بالاتر از تورم عمومی کشور بوده است. در حالی که شاخص قیمت مصرف‌کننده از اسفندماه تا شهریور امسال ۲۱.۲ درصد افزایش یافته، قیمت بسیاری از خودروهای ایران خودرو در این مدت جهش بالای ۳۰ درصدی را تجربه کرده‌اند. این اختلاف بار دیگر نشان می‌دهد که بازار خودرو در ایران نه تنها تابعی از تورم عمومی نیست، بلکه خود به عنوان موتور محرک افزایش هزینه‌های خوار عمل می‌کند.»